

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 30 stycznia 2015 r.

w sprawie R. B.,

zażalenia obrońcy skazanego R. B. na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w B., z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt WKK (...) (IV Ka (...)), o odmowie przyjęcia kasacji, na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Prezesowi Sądu Okręgowego w B. celem nadania jej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 7 listopada 2013 r., w sprawie II K (...), R. B. został skazany za przestępstwo z art. 296 b § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata oraz grzywnę. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy, Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r., w sprawie IV Ka (...), zmienił ten wyrok tylko w zakresie dotyczącym przyjętej korzyści majątkowej, natomiast w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy. Z kolei kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego. Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w B., z dnia 20 października 2014 r., kasacja ta została przyjęta na podstawie art. 530 § 1 k.p.k. jako odpowiadająca warunkom formalnym, a następnie zarządzono m.in.

doręczenie odpisu kasacji prokuratorowi Prokuratury Okręgowej w B. celem udzielenia pisemnej odpowiedzi.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi wniósł o pozostawienie kasacji bez rozpoznania jako niedopuszczalnej z mocy prawa, powołując się na treść przepisu art. 523 § 2 k.p.k.

W dniu 28 listopada 2014 r. Przewodniczący Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w B., na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. uchylił swoje poprzednie zarządzenie z dnia 20 października i zarządził odmowę przyjęcia w/w kasacji z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy prawa.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca skazanego, zarzucając naruszenie art. 530 § 2 k.p.k. i art. 531 k.p.k. wobec zmiany przez przewodniczącego wydanego wcześniej zarządzenia bez odpowiedniej podstawy prawnej. W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne i należało je uwzględnić.

Wydanie w niniejszej sprawie na podstawie art. 530 § 1 k.p.k., zarządzenia przez Przewodniczącego Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w B., z dnia 20 października 2014 r., o przyjęciu kasacji, z uwagi na jego niezaskarżalność (art. 530 § 3 k.p.k. *a contrario*), obligowało prezesa sądu odwoławczego do wdrożenia dalszego trybu postępowania określonego w powołanym na wstępie przepisie, a więc do doręczenia odpisów kasacji stronom oraz - po złożeniu przez prokuratora odpowiedzi na kasację, w zależności od rodzaju tej odpowiedzi, dopełnieniu czynności, bądź przez sąd (art. 530 § 4 k.p.k.), bądź przez prokuratora (art. 530 § 5 k.p.k.), doręczenia odpisu odpowiedzi prokuratora oraz do niezwłocznego przesłania akt Sądowi Najwyższemu, właściwemu do rozpoznania kasacji. Nawet więc dostrzeżenie przez któryś z podmiotów, któremu kasacja została doręczona, braków formalnych, powodujących niedopuszczalność kasacji, nie tylko nie uprawniało tego podmiotu do zaskarżenia przedmiotowego zarządzenia, ale też nie dawało prezesowi sądu kompetencji do reasumpcji swojej (przewodniczącego wydziału albo upoważnionego sędziego - art. 93 § 2 k.p.k.) wcześniejszej decyzji o przyjęciu kasacji. Brak środka zaskarżenia równoważny jest z brakiem prawnych podstaw do jego zmiany i wydania całkowicie

przeciwstawnego zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji. Tryb kontroli decyzji procesowych w przedmiocie dopuszczalności kasacji i zasadności ich przyjęcia określają przepisy art. 530 § 3 k.p.k. oraz art. 531 § 1 i 2 k.p.k. Żadna z tych norm nie przewiduje samoistnego "weryfikowania" przez prezesa lub przewodniczącego wydziału sądu odwoławczego własnych rozstrzygnięć dotyczących tej materii. Skorygowania błędnej decyzji o przyjęciu kasacji i pozostawieniu jej bez rozpoznania może bowiem, w takiej sytuacji, dokonać wyłącznie Sąd Najwyższy w trybie art. 531 § 1 k.p.k. (*por. S. Zabłocki w: Z. Gostyński (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2004, t. III, s. 579; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 sierpnia 2008 r., III KZ 71/08, Lex Nr 424891; z dnia 14 czerwca 2006 r., II KZ 16/06, Lex Nr 329389*).

Wydane w niniejszej sprawie drugie zarządzenie z dnia 28 listopada 2014 r. – jak trafnie podniósł w zażaleniu obrońca - nie znajduje, wobec wcześniejszego przyjęcia, chociaż błędnego, kasacji - żadnego umocowania w obowiązujących przepisach procedury karnej. Wprawdzie przepis art. 463 § 1 k.p.k. pozwala sądowi, na którego postanowienie złożono zażalenie (odpowiednio w odniesieniu do zarządzenia - art. 466 § 1 k.p.k.) na jego uwzględnienie, jednak w niniejszej sprawie zażalenie na zarządzenie z dnia 20 października 2014 r. nie zostało z powodów oczywistych – wobec jego niezaskarżalności - złożone, a tym samym prezes sądu odwoławczego nie posiadał kompetencji do jego uchylenia z urzędu i podjęcia decyzji o odmowie przyjęcia kasacji.

Z powołanych powodów zaskarżone zarządzenie należało uchylić.

Do rozstrzygnięcia pozostał więc rodzaj orzeczenia następczego. W tym zakresie zważyć należało, że nie istniała możliwość przejęcia sprawy przez Sąd Najwyższy do rozpoznania, ponieważ nie zostały dopełnione wszystkie czynności okołokasacyjne wymagane treścią art. 530 k.p.k. Analiza akt przedmiotowej sprawy nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, czy zostały doręczone stronom odpisy odpowiedzi prokuratora na kasację, skoro przysługuje im, w terminie 14 dni od otrzymania odpowiedzi prokuratora, uprawnienie do przedstawienia sądowi na piśmie swojego stanowiska (art. 530 § 5 k.p.k.).

Pomimo niepodniesienia przez obrońcę skazanego wprost w kasacji uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k., kwestia niedopuszczalności tej kasacji,

pomimo oczywistości zapadłego orzeczenia (kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania), a to w kontekście art. 523 § 2 k.p.k., wymaga jednak stosownej analizy. Wydanie zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji z powodu niedotrzymania warunku wskazania na uchybienie określone w art. 439 k.p.k. możliwe jest tylko w wypadku tak oczywistego zignorowania tego warunku, że wykazanie niedotrzymania go nie wymaga w ogóle ustosunkowania się do argumentacji zawartej w kasacji, bo przesądza o tym wyłącznie konfrontacja z treścią postanowień zamieszczonych w przepisach tego artykułu.

Mając na uwadze podniesione okoliczności, konieczne było, niezależnie od ostatecznego rozstrzygnięcia, co do dopuszczalności wniesionej w niniejszej sprawie kasacji, przekazanie sprawy prezesowi sądu odwoławczego, w celu nadania jej dalszego biegu, a to stosownie do treści art. 530 § 1 k.p.k.